

135. *Præmissa omnia et promissa, an et quæ privilegia concilii Tridentini sint revocata.* — Quæstio II. An et quænam privilegia regularium revocata fuerint a concilio Tridentino? Ante responsionem nota, hanc quæstionem his temporibus summe practicam esse non minus controversam, quam odiosam nonnullis rem perfecte vel debite non intelligentibus, vel non satis perpendentibus, vel certe erga regulares minus affectionatis, absque ullo fundamento effutire non dubitantibus, regularium privilegia omnia, vel fere omnia per concilium Tridentinum esse revocata; cum tamen certum sit, plurima regularium privilegia per memoratum concilium minime tacta, minus revocata, etiamnum in suo pleno esse vigore. Quibusdam contra privilegiis olim concessis plus justo inhærentibus, indeque revocationem privilegiorum factam nimis extenuantibus, et saltem pro foro interno fere penitus extinguere volentibus; cum tamen rursus certum sit, aliqua privilegia a præfato concilio Tridentino pro utroque foro revera esse revocata, juxta dicenda infra. Quare pro simplici et genuina veritate eruenda quæstionem hanc Deo dante, solide et exacte discutere conabimur, præmissa tamen humillima protestatione, quod per hoc laudatum concilium minime glossare, sed quid doctores de hac quæstione sentiant, quidque veritati magis consentaneum sit, proponere intendamus, cuncta iudicio Ecclesiæ omni debita cum submissione subjicientes. Hoc notato :

136. *Falsissimum est a concilio Tridentino omnia regularium privilegia esse revocata, cum plurima ab eodem sint confirmata.* — Resp. I. Sicut falsissimum est per concilium Tridentinum esse revocata omnia regularium privilegia; ita etiam certissimum est, plurima eorum privilegia ab eodem concilio non esse revocata, sed adhuc in suo plene esse vigore, et ab ipsomet Tridentino concilio confirmata. Hæc conclusio apud omnes vere doctores est extra omnem controversiam, et ponitur tantum ad juste confundendos quosdam in hoc sane imprudentes, qui, dum regulares in certis causis sua privilegia humiliter, et recte allegant, ea statim indiscriminatim explodunt dicendo: regularium privilegia post concilium Tridentinum non amplius valere, sed omnia ab eo esse revocata. Probatur autem breviter, et efficaciter ex ipso concilio Trident. Sess. 25,

de Regular. cap. xx, ad finem, ubi in plurimis privilegia regularium firma et illæsa asserens, ac denuo confirmans ita ait: « In cæteris omnibus præfatorum ordinum privilegia; et facultates, quæ ipsorum personas, loca, et jura concernunt, firma sint, et illæsa. » Quid clarius ad propositum? Confirmatur universali praxi omnium ordinum, privilegiis suis plurimis libere utentium. Accedit, quod summi Pontifices eadem privilegia passim confirmant, et nonnulla tantum excipiant.

137. *Regularium privilegia omnia quæ adversantur decretis Sess. 25, de Regularibus, sunt revocata.* — Resp. II. Omnia et singula regularium privilegia ante concilium Tridentinum concessa, quæ adversantur decretis contentis in Sessione 25, *de Regularibus, et Monialibus*, ab eodem concilio sunt revocata; consequenter regulares omnes exacte servare tenentur illa decreta, nisi post dictum Tridentinum novum contra illa, vel illorum aliqua haberent concessum privilegium. Ita unanimis et certa; patetque clare ex eodem Tridentino Sess. 25, *de Regular. cap. xxii*, ubi « ab omnibus regularibus omnia et singula in superioribus decretis contenta observari præcipit, etc. Non obstantibus eorum omnium, et singulorum privilegiis, sub quibuscumque verborum formulis conceptis, ac Mare magnum appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon constitutionibus et regulis etiam juratis, atque etiam consuetudinibus, vel præscriptionibus etiam immemorabilibus, etc. » Quæ privilegiorum revocatoria verba, si non de omnibus totius concilii etiam superioribus, seu præcedentibus decretis Sess. 25, *de Regularibus*, editis intelligenda, consequenter non obstantibus privilegiis observanda sunt.

138. *Sicut et illa, quæ præcedentium sessionum adversantur decretis clausulam privilegiorum sufficienter derogatoriam, seu revocatoriam habentibus.* — Resp. III. Insuper illa ante Tridentinum concessa regularium privilegia, quæ adversantur alicui, cujuscunque tandem sessionis concilii Tridentini, decreto tali, quod habet supra dictam, vel similem clausulam privilegiorum revocationem: Non obstantibus quibuscumque privilegiis, etc., ab eodem concilio Tridentino revocata censentur. Rursus communis et certa. Ratio est, quia, ubi privilegiorum expressa clausula existit revocatoria, de revocatione dubitare non licet; cum in claris et expressis

non detur interpretatio, vel voluntatis conjectura, prout amplius diximus lib. I, tit. II, *de Constitut.* a num. 384.

139. *Non vero illa, quæ contraria sunt ejusdem concilii prioribus decretis absque derogatoria privilegiorum clausula positis.* — Resp. IV. Quamvis non desint doctores, inter quos Donatus tom. I, p. 1, tr. XI, q. 15, a n. 4. Perrin. in *Declarat. Privileg.* tom. II, in *Constitut.* 1. Gregorii XIII, n. 3, qui volunt, non tantum illa privilegia, quæ adversantur alicui ex decretis concilii Tridentin. sess. 25, *de Regularibus*, vel alicui ex decretis priorum sessionum cum expressa clausula Non obstantibus quibuscumque privilegiis, etc., emanatis, sed illa quoque, quæ alicui cuicumque tandem totius concilii decreto, etiam sine ulla revocatione privilegiorum posito, simpliciter tantum adversantur, vel contraria sunt, ab eodem concilio tacite saltem censi revocata, consequenter non amplius valere, adeoque per Bullas confirmatorias nunquam confirmari, sed potius pro invalidis contineri in illa clausula: « dummodo sacris canonibus, et decretis concilii Tridentini non adversentur. » Nihilominus etiam alii, iique classici auctores probabilissime et solide docent, hæc ultima, quæ privilegia, quæ decretis aliarum sessionum (excepta 25, *de Regularibus*) clausulam privilegiorum derogatoriam expressam non habentibus contraria sunt, ab eodem concilio non censi revocata, nec contineri in præfata clausula: Dummodo sacris canonibus, et decretis concilii Tridentini non adversentur. Ita docent et Roderiquez, tom. I, qq. *Regular.* q. 8, art. 7. Miranda *Manual. Prælator.*, tom. II, q. 42, art. 3, §. *Sed alii.* Suarez, lib. VIII, *de Legibus*, cap. xviii, in fine.

140. *Quia lex generalis non derogat prioribus privilegiis extra corpus juris positis, nisi exprimat.* — Probatur conclusio primo. Nulla lex, vel constitutio, vel decretum quantumvis generaliter, vel universaliter latum derogat particularibus locorum, aut personarum statutis, consuetudinibus, aut privilegiis, nisi exprimat, ergo nec concilium Tridentinum per illa derogat regularium privilegiis per sua generaliter posita decreta illa, in quibus id non exprimit, vel clausulam aliquam derogatoriam, seu revocatoriam non ponit. Antecedens est communissima et certa doctrina, uti videre est apud Barbosam in c. 1, *de Constitut.* in 6,

et doctores n. 128, citata et jura ibi allegata, præsertim vero 1, *de Constitut.* in 6, ibi: « Quia tamen locorum specialium et personarum singularium consuetudines et statuta (cum sint facti, et in facto consistant) potest probabiliter ignorare ipsis, cum tamen sunt rationalia per constitutionem a se noviter editam (nisi expresse caveatur in ipsa) non intelligitur in aliquo derogare. » Qui textus etsi tantum loquatur de particularibus statutis et consuetudinibus, nullam faciens mentionem de privilegiis, tamen de iis etiam intelligi debet ob paritatem rationis cum privilegiis, quæ extra Corpus Juris habentur, currentem, cum ubi eadem ratio, eadem sit legis dispositio, prout ample probatum habetur lib. I, tit. II, *de Constitut.* a num. 410.

141. *Et quia concilium aliqua decreta cum, aliqua sine derogatoria clausula ponit.* — Confirmatur: Concilium Tridentinum in aliis sessionibus (dempta 24, *de Regularibus*) ponit aliqua decreta cum clausula derogatoria consuetudinum, vel privilegiorum contrariorum, aliqua sine tali clausula; ergo signum est, per hæc ultima decreta nolle concilium derogare particularibus locorum, aut personarum consuetudinibus, vel privilegiis, sed velle illa juxta naturam omnium aliarum legum, et constitutionum ac decretorum intacta, et in suo vigore relinquere: cum alias in aliquibus decretis superflue apponeret clausulam privilegiorum derogatoriam, vel revocatoriam, quod dici nequit arg. c. 10, *de privil.* in 6. Item l. 112, § 1, ff. *delegat.* l. juncta gloss. in can. *si Romanor.* §. *membranas* dist. 19, et alia glos. in cap. *solita* §. *tanquam*, de *Major. et obed.* cum concord. et degeneraret a natura omnium aliarum legum.

142. *Item quia alias etiam derogaret consuetudinibus particularibus.* — Confirmatur secundo: Communis, et indubitata doctrina est apud omnes fere doctores, ipsos etiam adversarios conclusionis, quod concilium Tridentinum per sua decreta generalia sine ulla clausula derogatoria posita non deroget particularibus locorum et personarum consuetudinibus et statutis; ergo nec privilegiis, quæ extra Corpus Juris habentur; cum de his eadem, quæ de illis habeatur ratio, consequenter eadem juris dispositio per dicta, et jura n. 140, citata.

143. *Et sibi ipsi contradiceret.* — Confirmatur tertio: Dicere, quod concilium Tri-

dentium saltem tacite revocet cuncta regularium privilegia, quæ alicui cuicumque tandem decreto illius etiam sine ulla clausula derogatoria posito sunt contraria, est dicere, quod idem concilium prorsus omnia regularium proprie dicta privilegia revocet et sibi ipsi expresse contradicat, atqui hoc dici nequit, ergo. Probatur major. Concilium Tridentinum sess. 25, *de Reformat.* expresse decernit, quod sacratissimi canones et leges ecclesiasticæ omnes ab omnibus indistincte debeant observari: ibi: « Quapropter sciant universi sacratissimos canones exacte ab omnibus, et quoad ejus fieri poterit, indistincte esse observandos; » ergo dicere, quod per quodvis decretum etiam sine clausula derogatoria positum deroget cunctis privilegiis tali decreto contrariis, eaque tacite revocet, est dicere, quod prorsus omnia regularium privilegia proprie dicta revocet, eo ipso, quod cuncta regularium privilegia proprie talia, sint contra jus commune, et sacros canones, consequenter huic ultimo decreto contraria, utpote quod expresse vult, ut sacri canones ab omnibus indistincte et exacte observentur, atqui dicere, quod concilium Tridentinum omnia regularium privilegia revocet, est dicere, quod sibi ipsi contradicat, cum sess. 25, *de Regularib.* cap. xx, expresse contrarium dicat, per textum supra n. 136, allegatum: ergo.

144. *Probatur etiam consuetudine passim vigente.* — Confirmatur quarto: Consuetudo est optima legum interpres, c. *Cum dilectus*. 8. *Consuetud.* atqui videmus passim vigere consuetudinem, quod regulares libere utantur suis privilegiis, quæ nec per decreta in sess. 25, nec per aliarum sessionum decreta expresse sunt revocata, etsi cæteroquin contra aliquod ejusdem concilii decretum sine derogatione privilegiorum positum militent, ergo.

145. *Ponitur, et solvitur objectio de revocatoria privilegiorum clausula a concilio posita.* — Objicies contra doctrinam conclusionis num. 139, positæ, et huc usque probatæ. Concilium Tridentinum sess. 25, *de Regularib.* cap. xxii, per textum supra n. 137, allegatum præcipit cuncta sua decreta etiam a regularibus observari, non obstantibus eorum quibuscunque privilegiis, etc., ergo per hanc clausulam derogavit omnibus regularium privilegiis, quæ alicui cuicumque tandem decreto illius adversantur. Resp. Concilium Tridentinum cit. loc.

derogare duntaxat regularium privilegiis, quæ adversantur alicui ex decretis in sess. 23, *de ipsis Regularibus* positis, utpote, quæ non obstantibus privilegiis observantur ibidem præcipit: non vero derogare per illam clausulam privilegiis, quæ militant contra aliquod decretum in præcedentibus sessionibus, absque derogatione privilegiorum positum: idque colligitur tum, quia ibidem non præcipit, ut observentur omnia contenta in superioribus sessionibus, sed. N. B. in superioribus decretis sessionis 25, de regularibus specialiter habitæ; tum ex ipso textu cit. cap. xxii, hoc ipso enim, quod concilium ibi in terminis expressis præcipiat, ut omnia et singula in superioribus decretis contenta a regularibus cunctis, non obstantibus privilegiis observentur, manifeste indicat, se tantum loqui de omnibus et singulis decretis dictæ sessionis 25, *de Regularibus*, ex destinato factis, non vero de omnibus et singulis decretis totius concilii; cum non omnia et singula, sed paucissima tantum priorum sessionum decreta regulares concernant: Legatur cap. xxii, sessionis 25, de regularibus attente, et clare apparebit, quod, dum ibi sancta synodus præcipit, ut non obstantibus privilegiis omnia et singula in superioribus decretis contra regulares observentur, certe ibidem non intelligat omnia et singula in toto concilio contenta, utpote regulares in paucis concernentia, sed de omnibus et singulis contenta in decretis ejusdem sessionis 25, de regularibus specialiter habitæ.

146. *Respondetur, etiam ad Bullam Pii IV.* — Objicies secundo: Bullam Pii IV. in principis Apostolorum Sede, et refertur tom. II. Bullarii, fol. 135, estque ejusdem Pontificis constitutio 94, ubi Papa omnia et singula etiam regularia quorumcunque privilegia sub quacunque excogitabili forma, et ex quacunque causa concessa, universaliter ac indistincte revocat, et annullat in omnibus et singulis, in quibus illa statutis, et decretis concilii Tridentini contrariantur; ergo non tantum privilegia decretis sess. 25, *de Regularibus*, vel alicui ex prioribus sessionibus decreto cum expressa derogatione privilegiorum in posito adversantia, sed etiam illa revocat, quæ alicui cuicumque tandem decreto dicti concilii contrariantur. Resp. cum Roderiquez cit. tom. I, q. 8, art. 7, et aliis: hanc Bullam minime obesse conclusioni n. 139, positæ. Ratio est, quia

dicta Bulla per suam clausulam vult quidem, ut non obstantibus privilegiis, omnia decreta concilii Tridentini exacte observentur, sed non in alio sensu, quam in quo observari vult ipsum concilium; eo quod lex, vel constitutio aliqua, quæ fit ad corroborandam aliam, (qualis est præfata constitutio aliqua Pii IV, respectu decretorum, et legum dicti concilii, utpote quæ fuit edita in majus robur, majoremque observantiam eorundem decretorum, uti patet ex illis verbis Bullæ: Nos, quibus imprimis cordi est, tam sancta, et Ecclesiæ Dei saluberrima decreta, suos, ut par est, effectus ubique consequi, et ab omnibus obedienter observari, etc.) necessario debeat intelligi, et interpretari juxta sensum et mentem legis, quam corroborat, ita ut easdem limitationes, et extensiones, quas habet, vel recipit corroborata, recipere etiam debeat corroborans, uti cum Glossa bene advertit Felinus; cum enim referens se ad aliquid, debeat intelligi secundum id, ad quod se refert, arg. I. *In Testamento*, ff. *de condit. et demonstrat.* etiam Bulla Pii IV, referens se ad decreta concilii, debet secundum mentem, et sensum dictorum decretorum intelligi et explicari; consequenter, quia ipsa decreta concilii sine clausula privilegiorum derogatoria posita non derogant privilegiis juxta dicta, nec ipsa Bulla corroborans dicta decreta eisdem derogat, sed ea eodem modo et sensu relinquit in suo valore, quo ea relinquuntur a decretis.

147. *Regulares nec in foro conscientie uti possunt suis privilegiis a concilio Tridentino expresse revocatis.* — Quæritur V. An regulares saltem in foro conscientie possint suis privilegiis uti, a concilio Tridentino expresse revocatis, vel eidem contrariis? Resp. I. Quamvis non desint docentes, regulares uti posse privilegiis etiam expresse revocatis a concilio Tridentino tamen negativa hodie est certa quoad illa privilegia, quæ post concilium de novo non sunt concessa, eo quod sententia contraria hodie sit damnata, ab Alexandro VII, in illis terminis: « Regulares possunt uti privilegiis suis, quæ sunt expresse revocata a concilio Tridentino. » Expresse autem a concilio revocata sunt omnia et sola illa, quæ sunt contraria alicui ex decretis sess. 25, *de Regularib.* vel etiam alicui priorum sessionum decreto cum expressa clausula privilegiorum sufficienter derogatoria posito.

148. *Bene vero illis, quæ quidem sunt contraria alicui decreto concilii Tridentini, ab eo tamen non fuere revocata.* — Resp. II. Non tantum in foro interno, sed etiam externo valide et licite utuntur regulares privilegiis, quæ sunt contraria alicui ex præcedentibus decreto sine ulla privilegiorum derogatoria clausula posito. Patet conclusio per iura, rationes et doctores a n. 139, positos. (ADNOTATIO XLIV.)

§ VII.

DE PRIVILEGIIS VIVÆ VOCIS ORACULO CONCESSIS; AC REVOCATIONE ET VALORE ILLORUM.

149. *Vivæ vocis oraculum quid?* — Quæritur I. Quid et cujus valoris sit privilegium vivæ vobis oraculum?

Resp. I. Vivæ vocis oraculum esse privilegium, quod princeps, v. g. Pontifex sola voce, seu oretenus duntaxat concessit; quamvis subinde, ut etiam pro foro externo probari, et praticare valeat, postea in scripturam redigatur, et testimonio authentico ab iis, quibus ex officio incumbit, fide dignum reddatur. Ita in re communis, patetque ex terminis.

150. *Pro foro interno ejusdem est valoris cum privilegio in scriptis dato.* — Resp. II. Gratæ et privilegia vivæ vocis oraculo concessa quoad substantiam pro foro interno sunt ejusdem valoris, quanti sunt privilegia in scriptis concessa. Rursus communis, textu claro can. *Institutionis*, 7, cau. 25, q. 2, patetque ex dictis supra h. t. n. 28, ubi diximus et probavimus, ad essentiam et substantiam privilegii non requiri scripturam, consequenter quoad substantialem vim et efficaciam oraculum vivæ vocis idem valere, quantum valet privilegium in scriptis concessum. Accedit Leonem X, specialiter concessisse nostro ordini, quod vivæ vocis oracula non sint minoris valoris et efficacie, quam privilegia per Bullam concessa, uti videre est in nostro *Compendio privilegiorum*, §. *Oracula vivæ vocis.*

151. *Non item pro foro externo, nisi probetur.* — Dicitur autem notanter pro foro interno; quia ut etiam pro foro externo praticari valeant, non sufficit, illa esse concessa sed insuper requiritur, ut testimonio authentico concessio illorum probetur; Donatus, tom. I, p. I, tr. XV, q. 2, n. 5, patetque ex Constitutione Julii II, Romani Pontificis et